

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2017

Destinace (země, místo): Brazílie – São Paulo

Jméno, příjmení: Helena Hrdličková

Kurzy, jednotlivé úrovně a počty studentů:

União Cultural Tcheco Brasileira (UCTB):

1. semestr : začátečníci A1/0: 16

: děti: 2

: mírně pokročilí (A1/2) 13

: středně pokročilí (A2/1): 7

: pokročilí (C1/2): 2

Celkem: 40 studentů češtiny

: hudební skupina Pramen: 12

2. semestr : začátečníci (A1/0): 4

: začátečníci (A1/1): 7

: děti: 2

: mírně pokročilí (A1/2): 5

: středně pokročilí (A2) II.: 8

: pokročilí (C1/2): 3

Celkem: 29 studentů češtiny

: hudební skupina Pramen: 14

Universidade de São Paulo (USP):

1. semestr 2017 : Modul I: 70 studentů

: Modul III: 8 studentů

: Modul V: 6 studentů

Celkem: 84 studentů zapsaných na začátku semestru

úspěšně ukončili 1. semestr: Modul I: 26 studentů

Modul III: 8 studentů

Modul V: 6 studentů

Celkem: 40 studentů na konci prvního semestru

2. semestr 2017

Modul II: 19 studentů

Modul IV: 9 studentů

Modul VI: 6 studentů

Celkem: **34 studentů zapsaných do 2. semestru**

úspěšně ukončili 2. semestr:

Modul II: 13 studentů

Modul IV: 7 studentů

Modul VI: 6 studentů

Celkem: **26 studentů na konci 2. semestru**

zájmová činnost – kroužky:

hudební soubor *Pramen*: 14 účastníků

taneční soubor *Slavia*: 20 účastníků

výuka, metody, činnosti, přípravy, jazyk

K výuce používám učebnici *Čeština expres 1*, *Čeština expres 2* a *Čeština expres 3*. V roce 2017 jsem do výuky začala zapojovat i čtení neadaptované prózy v češtině s portugalským překladem. To velmi pozitivně motivovalo zejména mírně a středně pokročilé studenty. Začali jsme knihou *Malý princ (Antoine de Saint-Exupéry)* u mírně pokročilých a knihou Markéty Pilátové *Žluté oči vedou domů (Olhos da loba)* u středně pokročilých.

S nejpokročilejšími jsme používali jako hlavní učebnici *Češtinu pro život*, díl 2. Jsou zde zajímavá témata a moderní, současná slovní zásoba. Tato kniha nám sloužila jako návrh konverzačních témat a impuls pro další hlubší studium gramatiky. Dále používáme cvičebnici pro humanitní obory, *Češtinu pro ekonomické obory*, české písně (dle návrhů studentů), prózu (*Malý princ* a *Žluté oči vedou domů*, jen české verze), zábavné pořady české televize (*Možná přijde i kouzelník*), filmy (*Kdyby 1000 klarinetů*, *Jára Cimrman ležící spící...*), online a novinové články v originále. Studentky si oblíbily psaní diktátů, podle potřeby tedy vybírám z pomůcek pro učitele ZŠ, které mám k dispozici.

V následujícím roce (2018) bych se ráda věnovala také dialektologii, např. dialekty v lidových písních a také v knize Zdeňka Galušky *Slovácko sa nesúdí* a následně ve stejnojmenném televizním seriálu. Studentky projeví zájem o také o písně Karla Hašlera, které bych ráda zařadila nejen do výuky češtiny, ale také do repertoáru souboru *Pramen*.

Pro děti se mi osvědčil pracovní sešit *Domino* Svatavy Škodové a stejnojmenná učebnice s podtitulem *Český jazyk pro malé cizince 1*. Ten jsme již téměř dokončili, rodiče již zakoupili druhý díl této řady, takže můžeme plynule pokračovat druhou řadou.

Certifikáty, zajímavosti

Na začátku prvního semestru, dne 7. 3. 2017 proběhlo slavnostní předávání certifikátů a speciálních ocenění úspěšným studentům za minulý rok (tedy 2016) na Generálním konzulátu São Paulo, za přítomnosti generální konzulky paní Pavly Havlíkové a tajemníka UCTB pana Ivana Neumana.

Bohužel se nedostavilo příliš mnoho studentů, a proto jsme se rozhodli příště uspořádat tuto ceremonii hned v závěru semestru. Za rok 2017 tedy studenti dostali svoje certifikáty již 14. 12. 2017. Tato změna se velmi osvědčila.

Další pravidelné aktivity kromě vlastní výuky češtiny (výtvarné činnosti, hudební výchova, divadlo, PC, promítání DVD, přednášky, vaření, sport apod.):

Odpolední čaje:

12. 4. 2017 narozeninový čaj u paní Helenky Novotné – oslava 90 let

Vaření / pečení:

22. 3. 2017 pečení velikonočních jidášů (pro pokročilé)

31. 5. 2017 pečení českých koláčů – frgálů (pro pokročilé)

3. 6. 2017 lekce brazilské kuchyně – escondidinho (mírně a středně pokročilí)

10. 6. 2017 koprová omáčka s knedlíkem / paní Marie Hlavničková (pro začátečníky a mírně pokročilé), spojeno také s besedou studentů s paní Marií o rodině Baťů

24. 6. 2017 bramboráky (začátečníci)

24. 8. 2017 „Tajemství české becherovky“ (workshop pro nejpokročilejší)

16. 9. 2017 chřestová/šparglová polévka, jahodový dort s pusinkami / paní Marie Hlavničková (pro začátečníky a mírně pokročilé)

11. 11. 2017 „smažák“ se zeleninovými saláty a makový závin s Meltou (všechny skupiny dohromady)

Návštěva kulturních akcí s českou tematikou v São Paulu se studenty:

2. 4. 2017 výstava „Jiří Kolář“, Instituto Tomio Otaka

27. 5. 2017 koncert „B. Smetana: Vltava“, Teatro Municipal Erotides de Campos

5. 9. 2017 koncert českého pianisty Lukáše Vondráčka, sál MASP – Muzea umění São Paulo

2. 10. 2017 recitál české hobojistky Michaely Hrabánkové, Sala São Paulo - sala do coro

28. 10. 2017 přednáška o životě a díle Antonína Dvořáka, Sala São Paulo – přednáškový sál

28. 10. 2017 koncert „A. Dvořák: VII. Sinfonie d moll“, Sala São Paulo

V rámci 41. ročníku filmového festivalu „Mostra Internacional de Cinema“:

23. 10. 2017 „O Pequeno Porto“ (2017, slovensko-český film, rež. Iveta Grófová)

25. 10. 2017 „Mãe no Gelo“ / *Bába z ledu* (2017, česko-slovenský film, rež. Bohdan Sláma)

31. 10. 2017 „Skokan“ (2017, česko-francouzský film, rež. Petr Václav)

31. 10. 2017 „O Quarteto“ / „Kvartet“ (2017, český film, rež. Miroslav Krobot)

Cyklus přednášek na USP:

1. 6. 2017 „Husitské války“, studentka Ione Kadlec

8. 6. 2017 „Typologie indoevropských jazyků a typologie indiánských jazyků“, student Thiago Chaves Alexandre

29. 8. 2017 přednáška Šárky Grauové na USP (o možnostech studia na českých vysokých školách a prezentace knihy *Slyšet a odpovídat*)

V roce 2017 studenti neprojevili hlubší zájem o přednášky, proto jsme jen dokončili prezentace z minulého roku. Jejich loňský větší zájem byl motivován úvahami o studiu češtiny jako samostatného nebo rozšiřujícího oboru na USP. Letos (2017) tedy motivovanější studenti využili k zintenzivnění studia lekce 2x týdně, tedy 1x na univerzitě a 1x na unii plus účast v souboru *Pramen*, což je dosti časově náročné, neboť každá z těchto aktivit byla v jiné části São Paula.

Hudební činnosti:

- zkoušky a vystoupení hudebního souboru *Pramen*

- zpívání, tanec a hra na orfovy nástroje s dětmi, rovněž elementární výuka hry na kytaru

Sportovní činnosti:

V roce 2017 neproběhly na UCTB žádné sportovní činnosti ani pro nejmenší. Je to především dáno prostorovou indispozicí sídla. Začala jsem tedy, po domluvě s rodiči, děti učit hrát na kytaru.

velké akce – festivaly a oslavy

8. 4. 2017 **Velikonoce na Unii – české zvyky a tradice**, projekce + (neúspěšné) pletení pomlázky a (úspěšná) výroba kraslic

3. 5. 2017 Otevření výstavy **Karel IV., císař čtyř trůnů** v knihovně FF USP (hra a zpěv *Pramen*)

5. 6. 2017 **Festa do Museum do Imigrante** (tanec *Slavia*)

17. 9. 2017 **Český oběd na UCTB** – společenské setkání současných a bývalých členů UCTB

24. 9. 2017 **BUNKYO** (tanec *Slavia*)

21. 10. 2017 **Setkání krajanů a příznivců české a slovenské kultury ze São Paula a Ria de Janeiro v české hospodě Marek** (hra a zpěv *Pramen*)

22. 10. 2017 **Festa das Nacoes da Associação das Mulheres para Unificação e Paz Mundial** (tanec *Slavia*)

29. 10. 2017 **Festa Viva Leste Européia Vila Zelina** (taneční prezentace *Slavia* a hudební prezentace *Pramen*)

17. 12. 2017 **Česká mše** (sbor ze členů souboru *Pramen* a hostů, dále smyčcový kvartet G. Quintino a varhany, české koledy Kyrie + Glória z *České mše vánoční* Jana Jakuba Ryby)

spolupráce s GK:

7. 3. 2017 **Slavnostní předávání certifikátů** za rok 2016
20. 3. 2017 **velikonoční workshop** na GK
6. 4. 2017 **velikonoční pečení** (mazanec) na GK
3. 5. – 28. 6. 2017 **expoze Karel IV., císař čtyř trůnů** na USP
3. 5. 2017 instalace výstavy v knihovně Florestan Fernandes na filozofické fakultě
- : 3. 5. 2017 otevření výstavy, komentovaná prohlídka, projekce filmu *Noc na Karlštejně*
- : 28. 5. 2017 demontáž výstavy
7. 5. 2017 **účast na večeru v rámci *Dnů Evropy*** v Sala São Paulo
21. 10. 2017 **setkání krajanů v hospodě Marek**
2. 12. 2017 **adventní workshop** na GK
9. 12. 2017 **Mikuláš**, GK (hra a zpěv koled se souborem Pramen)
14. 12. 2017 **Slavnostní předávání certifikátů** za rok 2017

Výuka, podmínky, prostory UCTB:

Vyučování a další aktivity na Česko brazilské kulturní unii probíhají v pronajatém domě na adrese Rua Hideo Suguiyama, 79 – Parque Jabaquara. Je zde k dispozici jedna učebna pro max. 15 lidí, ve které se koná jak výuka, tak i ostatní aktivity spolku. Učebna je vybavena audiovizuální technikou (projektor, PC, CD přehrávač), tiskárnou a scannerem.

Druhou menší místnost používám pro pohybové a hudební aktivity s dětmi a pro zkoušky hudebního souboru *Pramen*. Je zde koberec, hudební nástroje, stojany na noty, dětské knihy a malý stolek. V letošním roce (2017) již pro hudební zkoušky byl prostor nedostatečný, a proto jsme pronajali zkušebnu „Espacio oficinaz“ na adrese Rua Hugo Carotini 623, ve které je větší prostor a taky klavír. Zkoušky *Pramene* tak ve druhém semestru probíhaly tam.

Mezi dvěma třídami na Unii je místnost s pohovkou a konferenčním stolem, kterou využívají zejména rodiče, když máme výuku s dětmi, nebo studenti, kteří čekají na vyučování.

Učitel má k dispozici samostatný kabinet, v němž je příruční knihovna, psací stůl a 2 skříně na pomůcky.

Lekce vaření probíhají v kuchyňce, která sousedí s hlavní učebnou.

Všechny prostory jsou příjemně upraveny a vyzdobeny jednak fotografiemi a obrázky z historie spolku, jednak studijními materiály, zajímavostmi o ČR a pokud možno aktuálními českými časopisy, publikacemi nebo pozvánkami na akce Unie.

Letos se podařilo zakoupit do knižního fondu pro Unii také překlady knih českých autorů do portugalštiny. Rozdělila jsem knihy, které jsou zakoupeny z DZS na obě místa výuky češtiny, tedy část z fondu Unie jsem oficiálně převedla do nového knižního fondu univerzity USP.

Výuka a podmínky na USP:

Podmínky a prostory k výuce na USP jsou vyhovující. V letošním roce dokonce nedošlo k závažnějším komplikacím kvůli stávkám studentů a personálu, jako tomu bylo pravidelně v předchozích letech.

Čeština zde spadá pod katedru orientálních jazyků (DLO Departamento de Letras Orientais) jako například čínština, korejština, ruština, maďarština, či turečtina.

Lekce probíhaly v roce 2017 ve stále stejné učebně s kapacitou max. 18 studentů, vybavenou projektorem a počítačem. Získat internetové připojení (heslo) k univerzitní síti je stále pro externího učitele nemožné, využívám tedy jiných možností.

K dispozici mám společný kabinet s vedoucí a paní zástupkyní oddělení orientálních jazyků, kde si nechávám učebnice, další výukové materiály a CD přehrávač s notebookem. K dispozici mám také kopírku.

cením si práce koordinátora výuky češtiny, pana Antonia Menezese, který pomáhá v technických a organizačních záležitostech spojených s výukou a s propagací češtiny a české kultury na univerzitě. Letos velmi efektivně a rychle docílil výměny učebny češtiny, kde nefungoval PC.

Ubytování mám zajištěno v samostatném zahradním domku u česko-brazílské rodiny. Mám k dispozici pokoj s psacím stolem, postelí a skříní, koupelnu a knihovnu. Kuchyň používám v hlavním domě společně s rodinou. Je to klidné a bezpečné místo. Nájemné se ustálilo, za což jsem velmi ráda.

Vztah krajanů a zájemců o aktivity spojené s českou kulturou k učiteli je výborný, pokud akceptují a od učitele nevyžadují, že se bude věnovat jejich osobním či kulturním záležitostem ve kteroukoliv denní či pozdně večerní dobu, 7 dní v týdnu.

Velmi oceňuji větší zapojení stálých/dřívějších členů Unie do aktivit (např. paní Marie Hlavničková ve svých 87 letech vedla 2 lekce vaření na Unii, pobesedovala s mladou generací studentů, paní Renata Daníček zorganizovala Český oběd, setkání krajanů na Unii atd.) a zejména pak větší otevření komunikace s Generálním konzulátem. Velký dík patří paní konzulce a personálu konzulátu za více než maximální podporu spolku!

Věřím, že přestěhováním UCTB do vhodnější lokality a domu, kde bude bezbariérový prostor pro taneční, sportovní a další společenské aktivity, pro bohatou knihovnu a šatnu na kostýmy a kroje, prospěje veškerým společným aktivitám a povede k ucelení spolku UCTB.